

Rekomendacijos dėl atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų veiklos sąlygų

2025 m. rugsėjis

AIE bendrijos, skatinamos valstybės, sutelkia bendruomenes, kuria gerbūvj

Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija (AIE bendrija):

- sutelkia visuomenines, verslo ir gyventojų iniciatyvas AIE energetikos srityje;
- iškelia energijos vartotojus ir jų poreikius į pirmą vietą;
- didina visuomenės pritarimą AIE projektams;
- palengvina privačių investicijų pritraukimą AIE plėtrai didinti.

Paskata norintiems,
galintiems investuoti,
bet stokojantiems
laiko / žinių

Galimybė pasinaudoti
valstybės teikiamu
finansavimu

AIE bendrijos gali
padėti mažinti
energetinį skurdą

Garantuoti elektros
tinklų pralaidumai ir
laisvos galios

Nereikia mokėti
prievolių įvykdymo
užtikrinimo
(50 eurų už 1 kW)

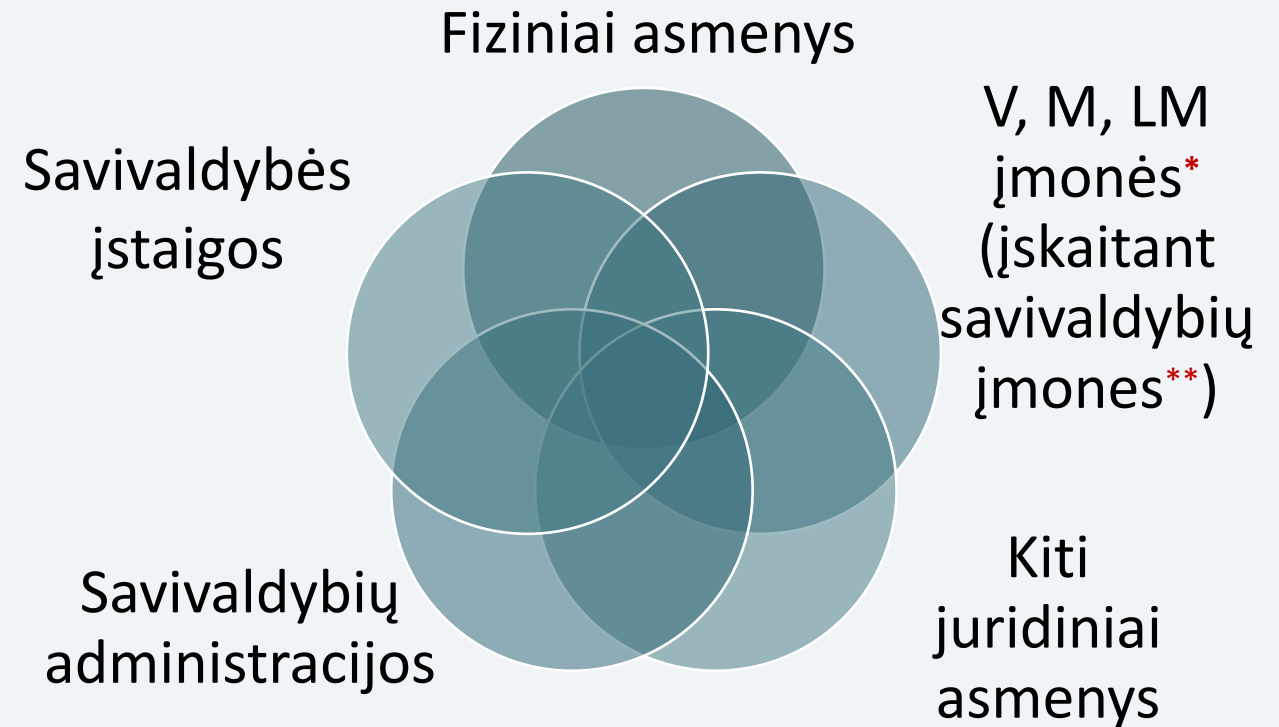
AIE bendrija tuo pačiu
metu negali būti ir
piliečių energetikos
bendrija (PEB)

AIE bendrijos – pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, jungiantys įvairius dalyvius

AIE bendrijos kriterijai:

- Pelno nesiekiantis juridinis asmuo.
- Nuosavybės teise valdo ir plėtoja energijos iš AIE gamybos įrenginius.
- Turi teisę gaminti energiją, ją vartoti, kaupti ir (ar) parduoti.
- Suteiktas AIE bendrijos statusas.

Galimi AIE bendrijos steigėjai / dalyviai

AIE bendriją gali steigti tiek vienas juridinis asmuo, tiek ir vienas fizinis asmuo (be kitų asmenų dalyvavimo). Tais atvejais, kai AIE bendriją steigia vienas fizinis asmuo, jis turėtų būti įsteigęs, pvz., mažąją bendriją (mažąjoje bendrijoje gali būti nuo 1 iki 10 narių – fizinių asmenų).

*vidutinės, mažos, labai mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos [Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo](#) 3 straipsnyje.

**tos savivaldybių valdomos įmonės, kurios yra vidutinės, mažos ir labai mažos, kai savivaldybės valdo ne daugiau 25 proc. šių įmonių akcijų, taip pat gali būti AIE bendrijos steigėjais / dalyviais.

Savivaldybių vaidmuo: gali paspartinti AIE bendrijų plėtrą ir veiklą

Gali padėti AIE bendrijoms administraciniais klausimais dėl teritorijų planavimo, statybos darbų ir kitų dokumentų bei leidimų gavimo

Turi savo interneto svetainėse skelbti informaciją apie joms nuosavybės teise priklausančius žemės sklypus ir kitas vietas, skirtas statyti ar įrengti AIE bendrijų elektrines

Savivaldybės kartu su vietos bendruomenėmis gali steigti energetikos bendrijas, skirtas padėti energetinį skurdą patiriantiems asmenims ir pan.

Galimos įvairios AIE bendrijos juridinės formos, šiuo metu populiariausia – VŠĮ

- Galimos įvairios juridinės formos.
- Pagrindinis tikslas nėra pelno siekimas.
- Pagrindinis tikslas – teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą.
- ≥ 51 proc. balsų priklauso dalyviams, kurių apskrityje planuojama statyti elektrinę.
- Nustatyta pagamintos elektros paskirstymo ir (ar) pardavimo tvarka.
- Nustatyta AIE bendrijos elektrinės administravimo ir priežiūros tvarka.
- Nustatyta pajamų, gautų vykdant energijos gamybos veiklą, paskirstymo tvarka.

*savivaldybių biudžetinėms įstaigoms tinkama forma

**turinčios juridinio asmens statusą

Viešoji įstaiga
(VŠĮ)

Asociacija*

Sodininkų
bendrija

Daugiabučių
bendrija

Labdaros ir
paramos
fondai

Kitos
bendruomenės,
bendrijos** ir
juridiniai asmenys

Kur rasti pavyzdines viešosios įstaigos įstatų formas?

Energetikos ministerija

VEIKLOS SRITYS

ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS
IŠTEKLIAI

ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ
ENERGIJOS BENDRIJOS

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

[Pradžia](#) > [Veiklos sritys](#) > [Atsinaujinantys energijos ištekliai](#) > [Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos](#) >

Pavyzdinės viešosios įstaigos įstatų formos

Pavyzdinė viešosios įstaigos įstatų forma, kai steigiamas naujas pelno nesiekiantis juridinis asmuo

Įstatų keitimas, kai jau veikiantis pelno nesiekiantis juridinis asmuo siekia įgyti AIEB statusą

Atnaujinimo data: 2024-05-16

AIE bendrijos veiklos dokumentuose nustatomos pagrindinės tvarkos

Pagamintos elektros energijos realizavimo tvarka

Kaip pagaminta elektra paskirstoma AIE bendrijos dalyviams – [Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklės](#).

Kaip pagaminta elektra parduodama elektros energijos biržoje [Elektros energijos rinkos taisyklėse](#) nustatyta tvarka arba pagal dvišales sutartis galutiniam vartotojui pagal [atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis](#).

Elektros energijos gamybos įrenginių administravimo ir priežiūros tvarka

- Kokių teisės aktų reikalavimus turi atitikti AIE bendrijos elektrinė ir ją prižiūrintys, eksploatuojantys specialistai;
- [Elektros tinklų naudojimo taisyklės](#);
- [Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklės](#);
- [Asmenų, turinčių teisę eksploatuoti energetikos įrenginius, atestavimo taisyklės](#);
- [Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklės](#);
- [Elektros įrenginių įrengimo bendrosios taisyklės](#);
- [kita](#).

Pajamų, gautų vykdant energijos gamybos veiklą, paskirstymo tvarka

Nustatoma tvarka, kaip AIE bendrijos lėšos ir (arba) už parduotą elektrą gautos lėšos bus naudojamos:

- paskolai (jei taikoma) grąžinti, ir (arba);
- elektrinės ir (arba) AIE bendrijos administravimo išlaidoms padengti, ir/arba;
- teikti aplinkos, ekonominei arba socialinei visuomeninei naudai savo dalyviams ar tą naudą teikti vietose, kuriose ji vykdo veiklą.

Elektrinės dalies priskyrimo AEI bendrijos dalyviams ar kitiems asmenims tvarka

Nustatoma tvarka kaip AEI bendrijai priklausantys energijos gamybos įrenginiai susiejami su elektros vartojimo vieta – kaip AIE bendrijos dalyviai ar kiti asmenys tampa gaminančiais vartotojais.

Vadovaujamasi [Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašu](#).

AIE bendrija inicijuoja elektros energiją generuojančių įrenginių (AIE elektrinės) susiejimą su gaminančių vartotojų vartojimo įrenginiais, pateikdama operatoriui visą reikalingą informaciją.

AIE bendrijos statusas: suteikia Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (VERT)

AIE bendrijos statusą, priklausomai nuo elektrinės galios, VERT suteikia arba [Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse](#) (Taisyklės) nustatyta tvarka (≥ 100 kW), arba vadovaujantis [Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statuso suteikimo, nesuteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašu](#) (Tvarkos aprašas) (< 100 kW).

Kai leidimai reikalingi: leidimas plėtoti elektros gamybos pajėgumus (LP) ar leidimas gaminti elektrą (LG)

Elektrinės įrengtoji galia
 ≥ 100 kW

Leidimų išdavimo metu teikiamas Taisyklių 1 priede nustatytos formos prašymas.

Elektrinės įrengtoji galia
 ≥ 100 kW

Turint leidimus, teikiama Taisyklių 3 priede nustatytos formos atitikties Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo reikalavimams deklaracija (su nurodytais priedais).

Kai leidimai nereikalingi

Elektrinės įrengtoji galia
 < 100 kW

Teikiama Tvarkos aprašo 1 priede nustatytos formos deklaraciją (su nurodytais priedais).

AIE bendrijos statuso turėtojai viešai skelbiami [čia](#) –

Valstybės ir Europos Sąjungos fondų finansavimas

Siekiant gauti valstybės ar Europos Sąjungos fondų paramą saulės ar vėjo elektrinei įsirengti, patartina sekti informaciją apie finansinės paskatos priemones:

Lietuvos energetikos agentūra

<https://www.ena.lt/kvietimai-teikti-paraiskas/>

Aplinkos projektų valdymo agentūra

https://apvis.apva.lt/paskelbti_kvietimai/

ES investicijos

<https://2021.esinvesticijos.lt/kvietimu-sritis/>

UAB ILTE

<https://ilte.lt/kvietimai/81>

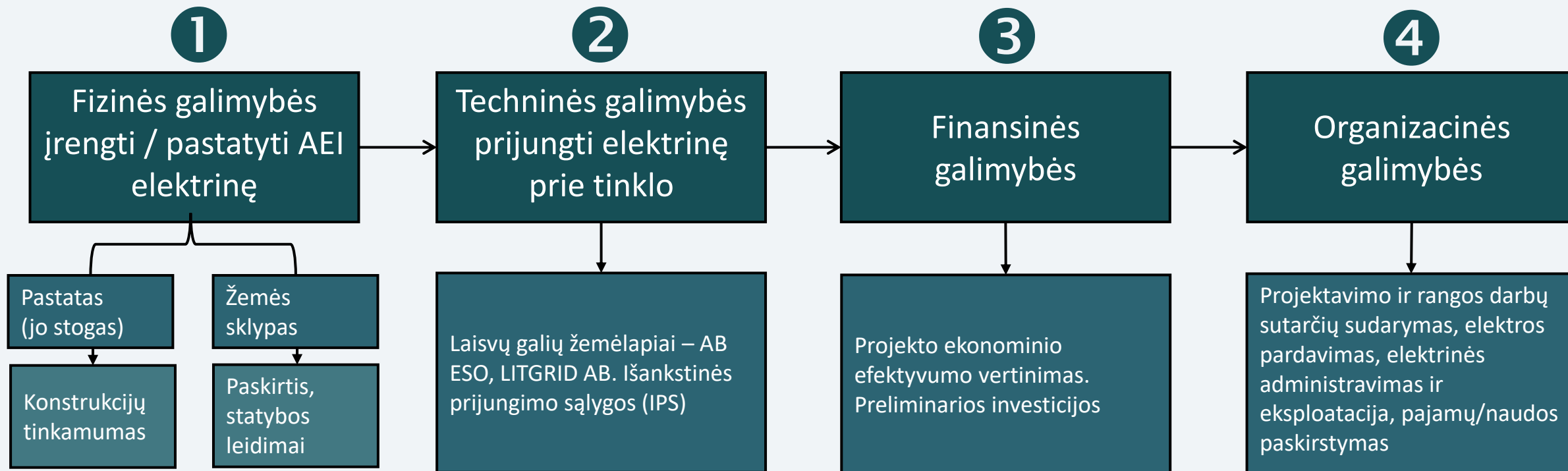
Atkreipiame dėmesį

Kai AIE bendrija kreipiasi finansinės paramos, **gali būti taikomi papildomi reikalavimai ar ribojimai, kokie asmenys gali būti AIE bendrijos steigėjais / dalyviais**

AIE bendrijos veikla: pasirengimo veiksmai

AIE bendrijos veikla: elektrinės statyba, pagrindiniai žingsniai

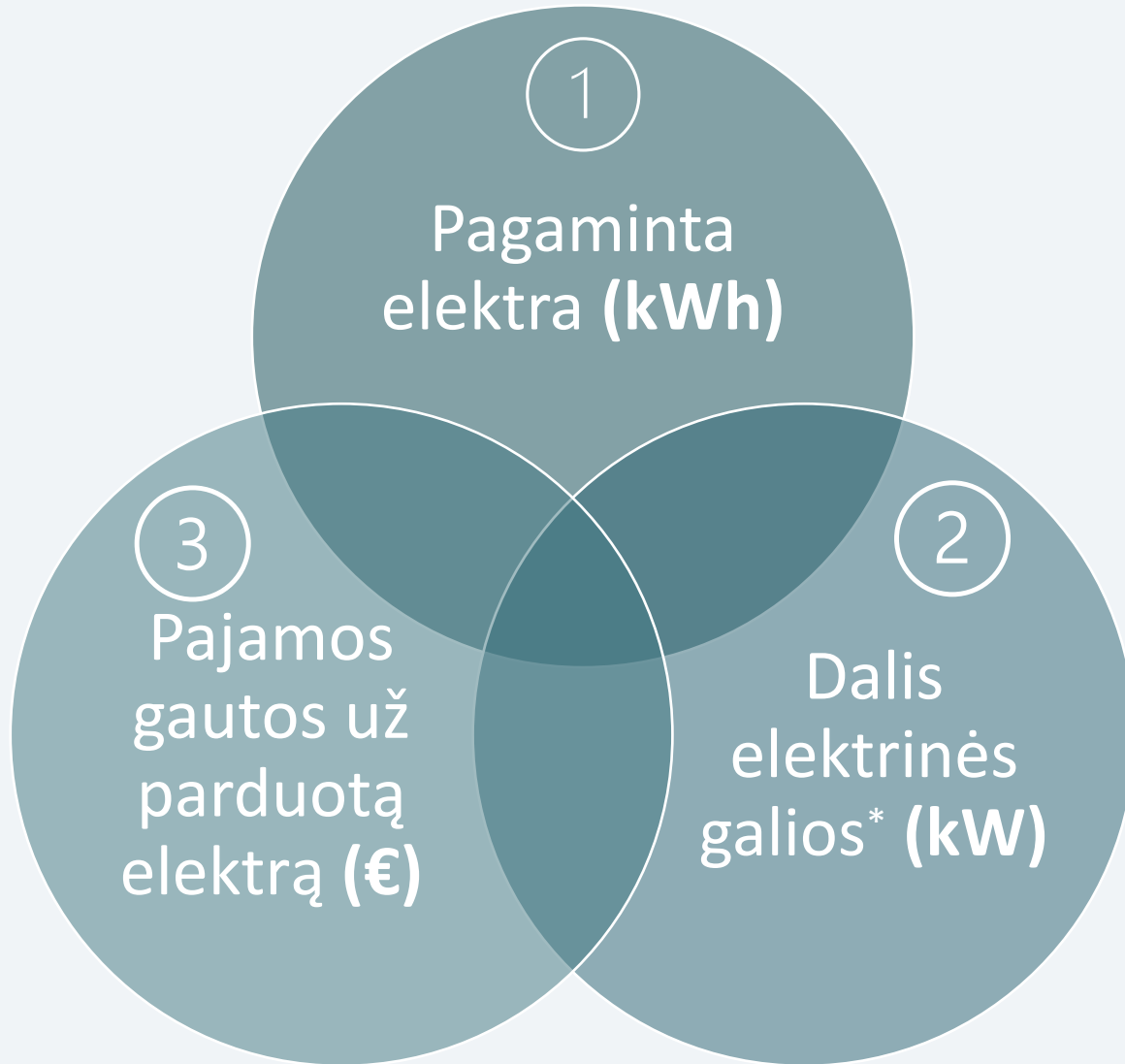
- 1 Projektavimo ir statybos rangos sutarčių sudarymas
- 2 Išankstinių prijungimo sąlygų gavimas ir tinklo pralaidumų rezervavimas (AB ESO ar LITGRID AB)
- 3 Leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus (LP) gavimas / pranešimas apie AIE bendrijos veiklą (VERT)
- 4 Prijungimo sąlygų gavimas (AB ESO ar LITGRID AB)
- 5 Elektrinės ir jos prijungimo techninio projekto rengimas
- 6 Elektrinės prijungimo paslaugos sutarties sudarymas (AB ESO ar LITGRID AB)
- 7 Statybos darbų užbaigimas
- 8 Leidimo gaminti elektros energiją (LG) gavimas / pranešimas apie AIE bendrijos veiklą (VERT)
- 9 Elektrinės veiklos pradžia

 – VERT suteikia AIE bendrijos statusą

Turint LP ir LG leidimus, VERT teikiama atitikties Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo reikalavimams deklaracija – [Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklių](#) 3 priedas

AIE bendrijos veikla: naudos paskirstymas

AIE bendrija gali gaminti, tiekti, parduoti elektrą savo dalyviams ir kitiems asmenims.

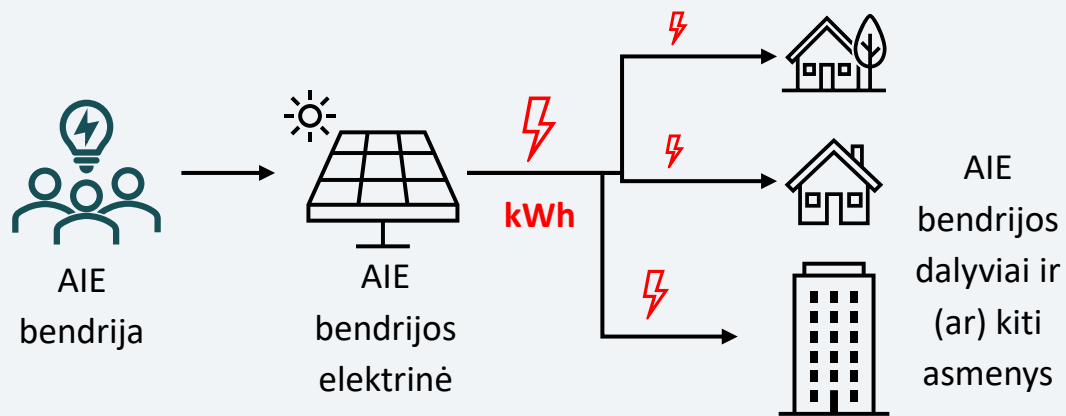
AIE bendrijos dalyviai šią elektros energiją naudoja **tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti.**

*gaminančių vartotojų schema

AIE bendrijos veikla: galimi naudos paskirstymo būdai

Visa AIE bendrijos elektrinės pagaminta elektra tiekama (parduodama pagal pirkimo pardavimo sutartis, o pardavimo kaina gali būti lygi nuliui (0)) ir suvartojama bendrijos dalyvių.

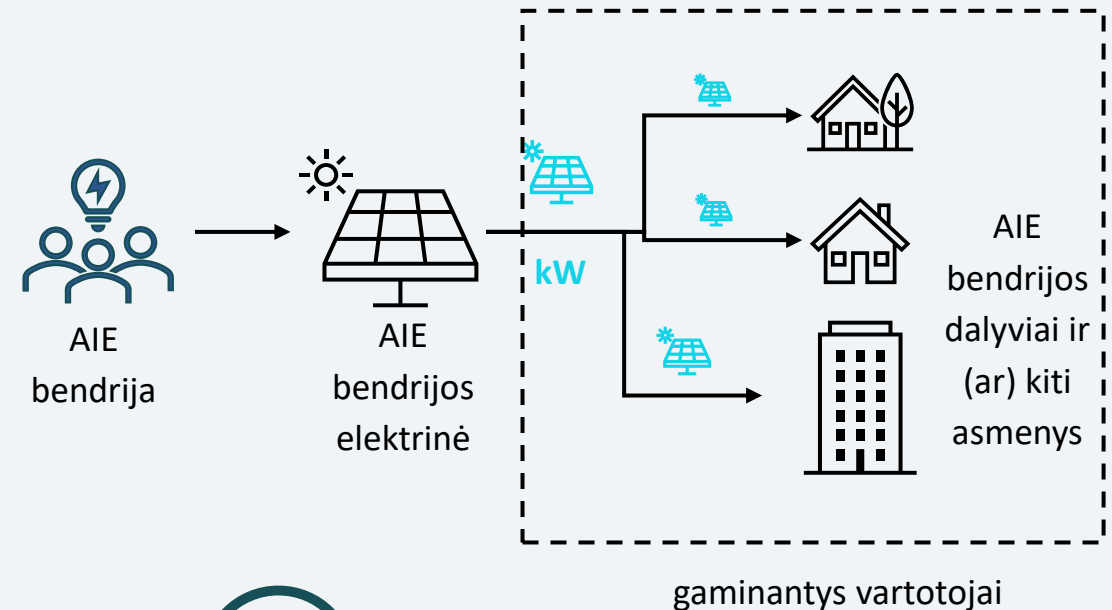
AIE bendrija veikia kaip elektros tiekėjas.

1 būdas

Visa AIE bendrijos elektrinės galia paskirstoma / priskiriama bendrijos dalyviams.

AIE bendrija veikia kaip elektrinės statytojas / vystytojas.
AIE bendrijos dalyviai – gaminantys vartotojai.

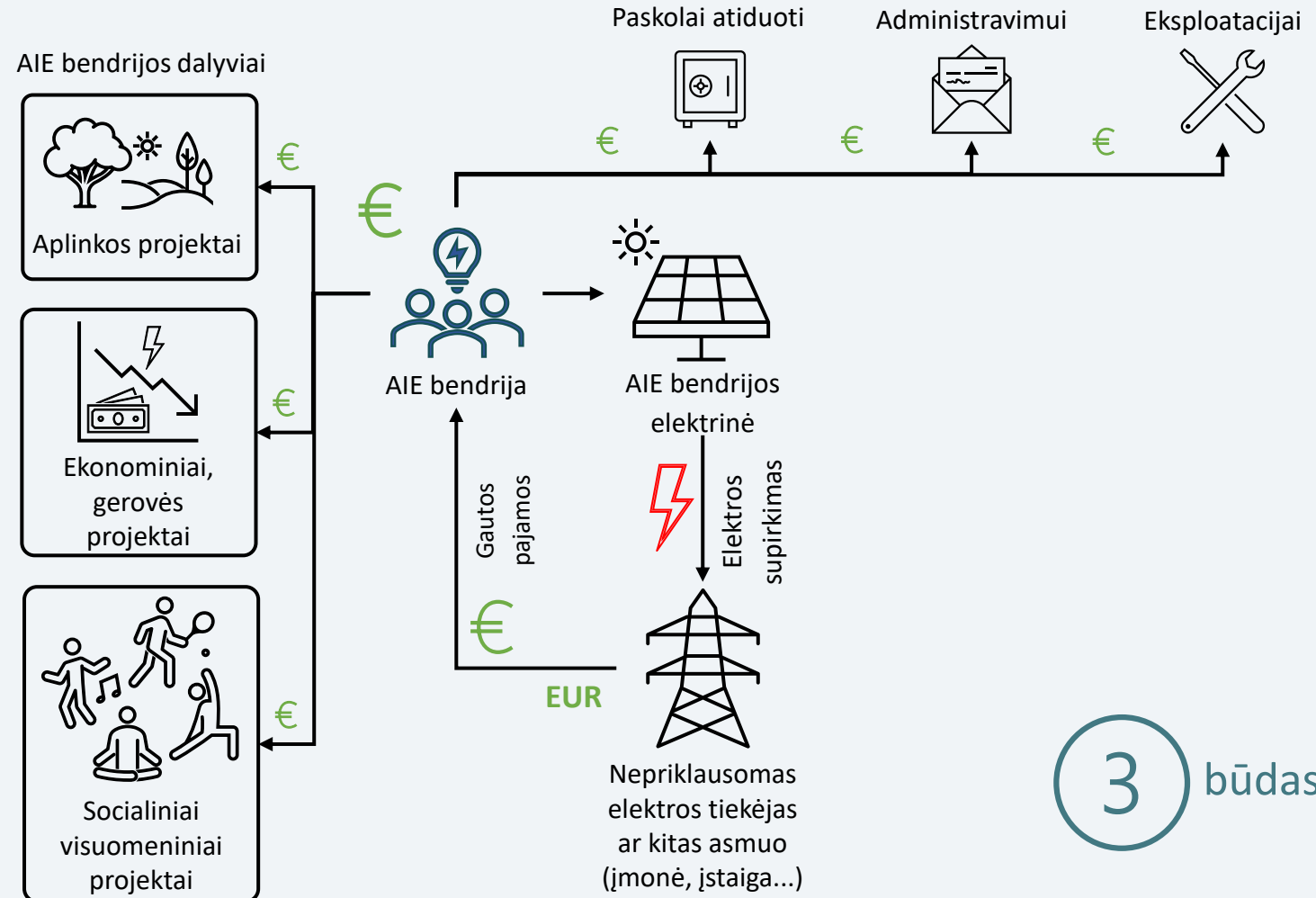

2 būdas – rekomenduojamas

AIE bendrijos veikla: galimi naudos paskirstymo būdai

Visa AIE bendrijos elektrinės pagaminta elektra parduodama [Elektros energijos rinkos taisyklėse](#) nustatyta tvarka ir būdais arba nepriklausomam elektros energijos tiekėjui, o gautas pelnas naudojamas teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą savo dalyviams ar tą naudą teikti bendrijos vietoje.

AIE bendrija veikia kaip elektros gamintojas.

3 būdas

Atkreiptinas dėmesys,
kad galimi ir kiti įvairūs
naudos paskirstymo
būdai.

AIE bendrijos atsakomybė ir jai keliami papildomi reikalavimai

AIE bendrija kaip nepriklausomas elektros tiekėjas: ① būdas

- Atsako už disbalansą, sukeltą vykdant elektros tiekimo veiklą – sudaro disbalanso pirkimo–pardavimo sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi.
- Sudaro persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi.
- Apmoka elektros persiuntimo perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais ir kitas paslaugas tinklų operatoriumi.

AIE bendrija kaip elektros gamintojas: ③ būdas

- AIE bendrijai, elektros energiją parduodančiai tiesiogiai vartotojui, taikomos nepriklausomam elektros energijos tiekėjui nustatytos sąlygos ir reikalavimai.
- AIE bendrija, norinti parduoti elektrą tiesiogiai vartotojui ar vartotojams, privalo sudaryti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį.

Šios nuostatos netaikomos ② būdo atveju, kai AIE bendrija veikia kaip elektrinės statytojas / vystytojas.

AIE bendrijos elektrinės išdalinimas nariams kaip gaminantiems vartotojams – pavyzdys

AIE bendrija iš anksto praneša operatoriui, kiek elektrinės galios priskiria kuriam AIE bendrijos nariui.

Elektrinės į tinklą patiektas energijos kiekis padalinamas AIE bendrijos nariams pagal jiems priskirtą elektrinės galią (ir atsižvelgiant į dienų skaičių).

Pavyzdžiui:

- elektrinės leistinoji generuoti galia yra 1 000 kW;
- nuo mėnesio pradžios AIE bendrijos nariui yra priskirta 10 kW galios;
- elektrinė per mėnesį į tinklą patiekė 80 000 kWh elektros.

AIE bendrijos nariui priskiriama $80\,000\text{ kWh} \times 10\text{ kW} / 1\,000\text{ kW} \times 30/30$ (visos mėnesio dienos) = **800 kWh**

Taip skaičiuojama kiekvienam AIE bendrijos nariui, kuriam priskirta elektrinės dalis (galia).

Kur rasti Rekomendacijas?

<https://www.ena.lt/en-bendrijos/>

• Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos – AIEB

REKOMENDACIJOS DĖL ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS BENDRIJŲ VEIKLOS SĄLYGŲ

2025 m.

**LIETUVOS
ENERGETIKOS
AGENTŪRA**